

Seppo Kärkkäinen

Yleisurheilun EM-kisat 1934- 2024 sinivalkoisin silmin

Elektraflex Oy

Yleisurheilun EM-kisat 1934–2024 sinivalkeisin silmin

Yleisurheilun EM-kisat 1934–2024 sinival- koisin silmin

Seppo Kärkkäinen

Etukannen kuva: Topi Raitanen on toistaiseksi viimeinen suomalainen Euroopan mestari voittaessaan estejuoksun Münchenissä 2022. Kuva Alamy Mariano Garcia/AOP.

Takakannen kuva: Kalevi Kotkas oli kaikkien aikojen ensimmäinen Euroopan mestari voittaessaan korkeushypyn Torinon kisojen avajaispäivänä 1934.

Työn automaattinen analysointi tietojen saamiseksi erityisesti kuvioista, suuntauksista ja korrelaatioista ("tekstin ja tietojen hakeminen") on kielletty.

© 2026 Seppo Kärkkäinen

Kustantaja: Elektraflex Oy, Saunamäentie 1C, 02770 Espoo

seppo.karkkainen@elektraflex.com

Kustantaja: BoD · [Books on Demand GmbH](#), Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD · [Books on Demand GmbH](#), Überseering 33,
22297 Hamburg, Saksa

ISBN 978-952-68659-7-3 (kovakantinen)

ISBN 978-952-68659-9-7 (EPUB)

Sisällysluettelo

ESIPUHE	7
ENSIMMÄISET EM-KISAT TORINOSSA 7. – 9.9.1934.....	8
EM-KISAT PARIISISSA 3. – 5.9.1938 JA 17. – 18.1938 WIENISSÄ	17
TOISEN MAAILMANSODAN VAIKUTUS.....	27
EM-KISAT OSLOSSA 22. – 25.8.1946	28
EM-KISAT BRYSSELISSÄ 23. – 27.8.1950	39
EM-KISAT BERNISSÄ 25. – 29.08.1954	50
EM-KISAT TUKHOLMASSA 19. – 24.8.1958	62
EM-KISAT BELGRADISSA 12. – 16.9.1962	72
EM-KISAT BUDAPESTISSÄ 30. 8. – 4.9.1966	83
EM-KISAT ATEENASSA 16. – 21.9.1969	93
EM-KISAT HELSINGISSÄ 10. – 15.8.1971	104
EM-KISAT ROOMASSA 1. – 8.9.1974	117
EM-KISAT PRAHASSA 29.8. – 3.9.1978	130
EM-KISAT ATEENASSA 6. – 12.9.1982	143
EM-KISAT STUTTGARTISSA 26 – 31.8.1986	155
EM-KISAT SPLITISSÄ 27.08 – 01.09.1990	167
EM-KISAT HELSINGISSÄ 7. – 14.8.1994.....	181
EM-KISAT BUDAPESTISSÄ 18 – 23.08.1998	195
EM-KISAT MÜNCHENISSÄ 6 – 11.8.2002	208
EM-KISAT GÖTEBORGISSA 7. – 13.8.2006.....	221
EM-KISAT BARCELONASSA 27.7. – 1.8.2010	234
EM-KISAT HELSINGISSÄ 27.6. – 1.7.2012	245

EM-KISAT ZÜRICHISSÄ 12. – 17.8.2014.....	258
EM-KISAT AMSTERDAMISSA 6. – 10.7.2016	271
EM-KISAT BERLIINISSÄ 6. – 12.8.2018	283
EM-KISAT MÜNCHENISSÄ 15.–21.8.2022	296
EM-KISAT ROOMASSA 7. – 12.6.2024.....	311
EM-KISAT BIRMINGHAMISSA 10. – 16.8.2026	326
YHTEENVETOA SUOMEN MENESTYKSESTÄ	330
LÄHTEITÄ.....	334
Liite 1. Osallistujamaiden lyhennykset	335
Liite 2. Suomen osallistujat	336

Esipuhe

Viime vuonna ennen Tokion MM-kisoja julkaisin kirjan ”Yleisurheilun MM-kisat kisaturistin silmin”. Inspiraation kirjaan sain Tokion kisojen lähestymisestä ja siitä, että olin katsonut paikan päällä kaikki MM-kisat 1983–2003.

EM-kisat alkoivat Torinossa 1934, joten kaikkien kisojen katsominen ei ole ollut mahdollista. Ensimmäiset muistoni EM-kisoista ovat vuodelta 1954, jolloin seurasin tiiviisti kisoja radiosta veljieni kanssa maalaistalossamme Rautalammilla. 25. elokuuta täytin yhdeksän vuotta ja samana päivänä kuulin Pekka Tiilikaisen hieman sekavan selostuksen Bernin EM-kisojen avajaispäivän maratonjuoksusta, joka päättyi Veikko Karvosen voittoon neuvostoliittolaisen Filinin eksyttyä maratonportilla väärään suuntaan.

1964 muutin opiskelemaan Espooseen ja kisojen seuraaminen jäi edelleen radion varaan. 1971 kisat olivat Helsingissä, mutta olin kisaviikon armeijassa ampumaleirillä Hankoniemellä enkä päässyt paikan päälle kisakatsomoon – Juha Väätäisen 5000 metrin kultajuoksun sentään näin sotilaskodin televisiosta.

Myöskään 1970 ja -80-luvulla en päässyt paikan päälle kisoja katsomaan, sillä jouduin tutkijantyössäni osallistumaan joka toinen vuosi Pariisissa energia-alan konferenssiin, joka elo-syyskuun vaihteessa osui päällekkäin kisojen kanssa. Reima Salosen kultakävelyn 1982 kuulin radiosta taksissa palatessani kotiin lentokentältä ja joitakin kisatapahtumia, mm. Bryggaren hopeajuoksun 1986, näin satunnaisesti hotellien televisiosta. 1990 sitten tein päätöksen mennä paikan päälle kisoihin siten, että olin alkuviikon Pariisissa ja keskiviikkona lensin Splitiin katsomaan kisoja ja näin Päivi Alafrantin voittoheiton keihäässä paikan päällä. Siitä lähtien olen katsonutkin kaikki kisat paikan päällä lukuunottamatta vuoden 2006 Göteborgin kisoja, jotka jouduin jättämään väliin työesteiden takia.

Tämän vuoden Birminghamin kisojen innoittamana päätin kirjoittaa kirjan myös EM-kisoista erityisesti suomalaisesta näkökulmasta. Mukana on myös kattava tuuloskatseus kommentein kaikista loppukilpailuista. Toivotan hyviä lukuhetkiä.

Espoossa kesäkuussa 2026

Seppo Kärkkäinen

Ensimmäiset EM-kisat Torinossa 7. – 9.9.1934

Stadio Benito Mussolini, sittemmin Stadio Olimpico Grande Torino. Kuva Asgaw/CC BY 4.0.

23 maata 223 kilpailijaa.

Suomi 5 kultaa, 4 hopeaa ja 4 pronssia sekä 5 piste-sijaa. Kultaa: Matti Järvinen keihäs, Kalevi Kotkas korkeus, Ville Pörhölä moukari, Ilmari Salminen 10000 m ja Armas Toivonen maraton.

Ensimmäiset EM-kisat järjestettiin 1934 Torinossa uudella Benito Mussolini stadionilla, joka valmistui samana vuonna järjestettyihin jalkapallon MM-kisoihin. Muutamia Euroopan yleisurheilun suurmaita puuttui kisoista eri syistä kuten Iso-Britannia, Neuvostoliitto, Espanja ja Irlanti. Estejuoksu puuttui kisaohjelmasta, koska Italia ei kustannussyistä halunnut rakentaa vesiestettä. Myöskään naisten lajeja ei ollut mukana. Kustannussyistä myös osanottajamäärä oli rajoitettu kahteen lajia ja maata kohti.

Suomi oli 1930-luvulla vielä yleisurheilun suurmaa ja tavoitteli Torinossakin mitalitilaston kärkisijaa. Mitaleitten määrässä Suomi olikin paras 13 mitalilla, mutta Saksa oli tilaston kärjessä 7 kullalla ja 11 mitalilla. Suomi sai viisi kultaa. Hollanti oli tilaston kolmas kolmella kullalla. Suomen Matti Järvinen teki maailmanennätyksen

keihäessä.

Suomalaisten menestys

Urho Kekkosen johtamaan Suomen joukkueeseen kuului 20 urheilijaa, joista 18 selviytyi 12 parhaan joukkoon ja 12 mitaleille (Ilmari Salminen toi kaksi mitalia). Taikaisu tuli 110 m aidoissa, kun ennakkosuosikki ja ME:n 14,4 haltija Bengt Sjöstedt kompuroi alkuerissä eikä päässyt maaliin.

Suomalaiset sijoilla 1–12 loppukilpailuissa

1.	Ilmari Salminen	10000 m	31.02,6	3.	Veikko Peräsalo	korkeus	1,97
1.	Armas Toivonen	maraton	2.52.29	3.	John Lindroth	seiväs	3,90
1.	Kalevi Kotkas	korkeus	2,00	3.	Onni Rajasaari	3-loikka	14,74
1.	Ville Pörhölä	moukari	50,34	4.	Lasse Virtanen	5000 m	14.47,6
1.	Matti Järvinen	keihäs	76,66 ME	5.	Toivo Pöyry	3-loikka	14,47
2.	Arvo Askola	10000 m	31.03,2	5.	Sulo Pärni	moukari	46,83
2.	Akilles Järvinen	400 m aj	53,7	6.	Martti Matilainen	1500 m	3.59,6
2.	Risto Kuntsi	kuula	15,19	6.	Hjalmar Ruotsalainen	50 km kävely	5.40.13
2.	Matti Sippala	keihäs	69,97	10.	Kalevi Kotkas	kiekko	42,50
3.	Ilmari Salminen	5000 m	14.43,6				

21-vuotias Tallinnassa syntynyt Kalevi Kotkas oli kaikkien aikojen ensimmäinen Euroopanmestari voittaessaan korkeushypyn kisojen avauspäivänä tuloksella 2,00 m.

Kotkas oli ylittänyt ensimmäisensä eurooppalaisena 2 metriä ja hän paransi Euroopan ennätystä kolmesti (2,01–2,04). Neljä vuotta myöhemmin hän oli hopealla Pariisin EM-kisoissa.

Hän oli monipuolisuusurheilija heittäen myös kiekkoa ja työntäen kuulaa. Torinossa hän osallistui myös kiekonheittoon ollen kymmenes.

Huom. Kuva on Markku Siukosen ja Matti Aholan kirjasta SuuriEMkirja, joka käsittelee kisoja ajalta 1934–1990. Myös osa muista em. ajankohdan kisojen kuvista on peräisin ko. kirjasta ellei muuta mainita. Kuvia on osin paranneltu tekoälyn avulla.

35-vuotias Armas Toivonen voitti hellemaratonin yli kahden minuutin marginaalilla. Vuoden 1932 olympialaisissa hän oli ollut kolmas maratonilla.

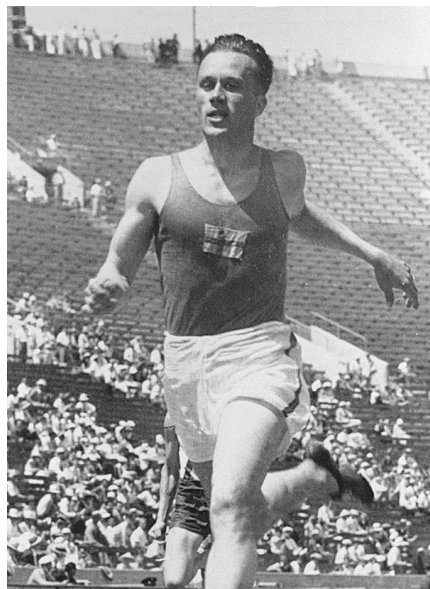
Toinen veteraani 36-vuotias Ville Pörhölä voitti moukarinheiton. Pörhölähän oli myös vanha olympiakävijä, joka voitti kultaa 1920 Antwerpenissä kuulantönnössä ja hopeaa 1932 Los Angelesissa moukarissa.

Hän harrasti myös kiekonheittoa ja kolmiloikkaa.

Suomalaiset olivat 1930-luvulla myös kestävyysjuoksun hallitsijoita. 10000 metrillä suomalaishaksikko karkasi omille teilleen ja loppukirissä Ilmari Salminen (oik.) oli Arvo Askolaa vahvempi. Salminen otti pronssia myös 5000 metrillä, jossa voiton vei yllättäen Ranskan Roger Rochard ennen Puolan Janusz Kusocińskiä, joka voitti 10000 metriä vuoden 1932 olympialaisissa.

Salminen uusi mestaruutensa vuoden 1938 kisoissa. Berliinin olympialaisissa Salminen, Askola ja Volmari Iso-Hollo ottivat kolmoisvoiton.

Veljekset Matti ja Akilles Järvinen Los Angelesin olympialaisissa, joissa Matti voitti kultaa keihäässään ja Akilles hopeaa 10-ottelussa. Torinossa Matti voitti keihään uudella maailmanennätyksellä ja Akilles oli hopealla 400 m aitajuoksussa.

Matti Järvinen paransi keihäänheiton maailmanennätystä kymmenen kertaa perättäin 1930–36 ja ylitti ensimmäisenä suomalaisena 70 metriä. Viimeisen maailmanennätyksensä hän heitti kesäkuussa 1936 tuloksella 77,23. Hän menetti maailmanennätyksensä 1938 Yrjö Nikkaselle, mutta saman vuoden Pariisin EM-kisoissa hän kuitenkin voitti Nikkasen ja uusi Torinon Euroopan mestaruutensa.

Ilmari Salmisen 5000 metrin pronssin lisäksi Suomelle tuli kolme pronssia kenttälajeista: Helge Peräsalo otti Kotkaksen vanavedessä pronssia korkeudessa samalla tuloksella 1,97 Norjan hopeamitalistin kanssa ja John (Joppe) Lindroth voitti seipään uusinnassa saman tuloksen 3,90 hypänneet Unkarin ja Ranskan hyppääjät ja sai pronssia – hänhän oli myös ensimmäinen suomalainen neljän metrin ylittäjä. Lisäksi Onni Rajasaari oli kolmas kolmiloikassa hyppäämällä 14,74. Pariisissa 1938 hän siten voitti kultaa.

Losin olympialaissa Suomi otti kolmoisvoiton keihäessä Järvisen, Sipilän ja Eino Penttilän toimesta. Torinon pääsi vain kaksi urheilijaa lajia kohti, joten Penttilä ei päässyt mukaan.

Risto Kuntsi sai hopeaa kuulassa samalla tuloksella kuin Viron Viiding. Kulta ratkaistiin uusinnassa, jossa virolainen oli parempi.

Pohjoismaiden vertailua

	Mitalit				Pistesijat						Yhteispisteet	Sijat 9-12					Sijat 1-12
	kulta	hopea	pronssi	yhteensä	4.	5.	6.	7.	8.	yhteensä		9.	10.	11.	12.	yhteensä	yhteensä
Suomi	5	4	4	13	1	2	2			5	111		1			1	19
Ruotsi	1	4	3	8	4	2		1	1	8	85	1	1			2	18
Norja		2	1	3	2					2	30					0	5
Tanska			1	1					1	1	7	1				1	3
Viro	1		1	2		1	2	2		5	24			1		1	8

Suomi oli kaikilla mittareilla paras Pohjoismaa ja mitalien kokonaismäärässä koko kisojen paras 13. Pisteet on tässä laskettu kahdeksan parhaan osalta (8,7,6...), kun virallisissa tilastoissa on huomioitu vain kuusi parasta (7,5,4...). Näin laskien Suomen pistemäärä oli 80 Saksan ollessa niukasti parempi 82 pisteellä. Ruotsin Harald Andersson voitti kiekonheiton tuloksella 50,38. Myös Viro sai kultaa kuulantytönössä Arnold Viidingin voittaessa uusinnassa Risto Kuntsin. Norjan parhaita olivat hopeaa voittaneet Birger Halvorsen korkeudessa tuloksella 1,97 ja Otto Berg pituudessa tuloksella 7,31. Tanskan pronssimitalin toi Henry Nielsen 10000 metrillä ajalla 31.27,4.

Tulokset 1934

100 m

1. Christiaan Berger	NED 10,6
2. Erich Borchmeyer	GER 10,7
3. József Sír	HUN 10,7
4. Paul Hänni	SUI 10,8
5. Tinus Osendarp	NED 10,9
6. Gerd Hornberger	GER 10,9

Jury julisti aluksi saksalaisen voittajaksi, mutta maalikamerakuvien valmistuttua seuravana päivänä päätös muuttui.

200 m

1. Christiaan Berger	NED 21,5
2. József Sír	HUN 21,5
3. Tinus Osendarp	NED 21,6
4. József Kovács	HUN 21,7
5. Egon Schein	GER 21,9
6. Tulio Gonelli	ITA 21,9

Hollannin Bergeristä tuli kisojen ainoa kaksoisvoittaja henkilökohtaisissa lajeissa. Kuva wikimedia.

400 m

1. Adolf Metzner	GER 47,9
2. Pierre Skawinski	FRA 48,0
3. Bertil Von Wachenfeldt	SWE 48,0
4. Ettore Tavernari	ITA 48,6
5. Raymond Boisset	FRA 48,9
6. Mario Rabaglino	ITA

Börje Strandvall putosi alkuerissä ajalla 49,2. Myös Metzner sai kaksi kultaa, toinen tuli 4x400 m viestissä.

800 m

1. Miklós Szabó	HUN 1.52,0
2. Mario Lanzi	ITA 1.52,0
3. Wolfgang Dessecker	GER 1.52,2
4. Eric Ny	SWE 1.52,4
5. Erik Wennberg	SWE 1.53,1
6. Kazimierz Kucherski	POL 1.53,4
7. Raymond Petit	FRA 1.54,0
8. Pierre Hemmer	LUX 1.55,8

Euroopan kärkitulosta piti Ruotsin Ny juostuaan viikkoa aiemmin 1.50,4. Karsinnassa parhaiten juoksi Italian Lanzi, mutta finaalin voitti Unkarin Miklós Szabó ottaen toisen mitalin 1500 metrin hopean lisäksi.

1500 m

1. Luigi Beccali	ITA 3.54,6
2. Miklós Szabó	HUN 3.55,2
3. Roger Normand	FRA 3.57,0
4. Fritz Schaumburg	GER 3.57,8
5. Janusz Kusociński	POL 3.59,4
6. Martti Matilainen	FIN 3.59,6
7. Robert Goix	FRA 4.04,0
8. Ademar Jürlau	EST 4.05,8

Voiton vei Italian olympiavoittaja Beccali kisassa, jonka alkuerät juostiin vain muutama tunti aiemmin.

5000 m

1. Roger Rochard	FRA 14.36,8
2. Janusz Kusociński	POL 14.41,2
3. Ilmari Salminen	FIN 14.43,6
4. Lasse Virtanen	FIN 14.47,6
5. Salvatore Mastroianni	ITA 15.00,6
6. János Kelen	HUN 15.06,6

7. Nello Bartolini	ITA	15.26,0
8. Eduard Prööm	EST	15.35,0

Kaksi päivää 10000 metrin juoksun jälkeen juostussa 5000 metrin kisassa tuli kisojen suurin yllätys. Suomalaiskaksikko Salminen ja Virtanen pitivät vauhtia kesyttääkseen 10000 metrin olympiavoittajan Puolan Kusocińskiin, mutta hän ja ranskalainen Rochard pystyivät seuraamaan. Kaksi kierrosta ennen maalia 21-vuotias ranskalainen siirtyi kärkeen karaten muilta, ja suomalaiset jäivät lopulta sijoille kolme ja neljä. Rochard sivusi ajallaan 14.36,8 Jean Bouinin Tukholman olympialaisissa juoksemaa Ranskan ennätystä kisassa, jonka Hannes Kolehmainen niukasti voitti.

10000 m

1. Ilmari Salminen	FIN	31.02,6
2. Arvo Askola	FIN	31.03,2
3. Henry Nielsen	DEN	31.27,4
4. Georg Braathe	NOR	32.20,0
5. Jenő Szilágyi	HUN	32.23,0
6. Bruno Betti	ITA	32.54,0
7. Spartaco Morelli	ITA	33.46,0
8. Josef Hron	TCH	34.02,6

Avajaispäivänä juostulla 10000 metrillä suomalaiskaksikko Salminen ja Askola hallitsivat kisaa ja myös kolmas ja neljäs sija tulivat Pohjoismaihin Tanskaan ja Norjaan.

Maraton

1. Armas Toivonen	FIN	2.52.29
2. Thore Enochsson	SWE	2.54.36
3. Aurelio Genghini	ITA	2.55.04
4. József Galambos	HUN	2.55.14
5. Heinrich Brauch	GER	2.58.41
6. Hans Wehrli	SUI	2.58.45
7. Rudol Morf	SUI	
8. Michele Fanelli	ITA	3.11.10

Päätöspäivänä kuumissa oloissa juostulla maratolla Toivonen siirtyi johtoon puolivälin paikkeilla ja karkasi selvään voittoon. Oiva Ekholm keskeytti ennen puoliväliä.

110 m aidat

1. József Kovács	HUN	14,8
2. Erwin Wegner	GER	14,9
3. Holger Albrechtsen	NOR	15,0

4. Willem Kaan	NED	15,0
5. Corrado Valle	ITA	15,1
Ernst Leitner	AUT	DQ

Pika-aidoissa ME:n 14,4 haltija ja vuoden kärkitulosta pitänyt Bengt Sjöstedt oli ennakkosuosikki, mutta hän kompuroi alkuerässään eikä päässyt maaliin. Voitto meni Unkarin József Kovácsille.

400 m aidat

1. Hans Scheele	GER	53,2
2. Akilles Järvinen	FIN	53,7
3. Khristos Mantikas	GRE	54,9
4. Holger Albrechtsen	NOR	55,0
5. Ernst Leitner	AUT	55,2
6. Luigi Facelli	ITA	

Kisassa oli vain 7 juoksijaa, joten alkuerissä putosi vain yksi kilpailija. Kulta meni Saksan Scheelelle, joka sai kultaa myös pitkässä viestissä. Matti Järvisen veli, kaksinkertainen 10-ottelun olympiahopeamitalisti Akilles Järvinen voitti hopeaa myös aittajuoksussa.

Akilles Järvinen hopeaa.

Korkeus

1. Kalevi Kotkas	FIN 2,00
2. Birger Halvorsen	NOR 1,97
3. Veikko Peräsalo	FIN 1,97
4. Gustav Weinkötz	GER 1,94
5. Wilhelm Ladewig	GER 1,85
6. Renato Dotti	ITA 1,85
7. Vladas Komaras	LTU 1,80
8. Ingvard Andersen	DEN 1,70

Korkeudessa suosikkina lähti kisaan Virossa syntynyt monipuolisuusurheilija Kalevi Kotkas, joka oli ylittänyt ensimmäisensä eurooppalaisena 2 metriä ja kisassa hän ottikin kultaa tuloksella 2,00. Kotkaksesta tuli historian ensimmäinen EM-kisojen voittaja korkeushypyn päättyessä ensimmäisensä lajina.

Seiväs

1. Gustav Wegner	GER 4,00
2. Bo Ljungberg	SWE 4,00
3. John Lindroth	FIN 3,90
4. Viktor Zsuffka	HUN 3,90
5. Pierre Ramadier	FRA 3,90
6. Danilo Innocenti	ITA 3,80
7. Evald Äärma	EST 3,80
7. Robert Vintousky	FRA 3,80
7. Henry Lindblad	SWE 3,80

Tasatuloksen saaneet joutuivat uusintaan, jossa Wegner kukisti Ljungbergin ja Lindroth löi Zsuffkan Ramadierin luovuttaessa.

Pituus

1. Wilhelm Leichum	GER 7,45
2. Otto Berg	NOR 7,31
3. Luz Long	GER 7,25
4. Robert Paul	FRA 7,16
5. Arturo Maffei	ITA 7,12
6. Henrik Koltai	HUN 7,01
7. Jean Studer	SUI 6,84
8. Sándor Dombóvári	HUN 6,80

Pituudessa suosikki oli Saksan Euroopan ennätysmies (7,65) Long, mutta hän jäi pronssille maanmies Leichumin voittaessa ennen Norjan Bergiä.

Kolmiloikka

1. Wim Peters	NED 14,89
2. Eric Svensson	SWE 14,83
3. Onni Rajasaari	FIN 14,74

4. Edward Luckhaus	POL 14,54
5. Toivo Pöyry	FIN 14,47
6. Antonio Milanese	ITA 14,24
7. Ingvard Andersen	DEN 14,02
8. Bo Ljungberg	SWE 14,01

Kolmiloikassa veteraanit Hollannin Peters ja Ruotsin olympiahopeamitalisti Svensson kävivät tais-ton voitosta kulan mennessä hollantilaiselle. Suomen 24-vuotias Onni Rajasaari voitti pronssia.

Kuula

1. Arnold Viiding	EST 15,19
2. Risto Kuntsi	FIN 15,19
3. František Douda	TCH 15,18
4. Samuel Norrby	SWE 15,10
5. Walle Rahmqvist	SWE 15,01
6. József Darányi	HUN 14,86
7. Zygmunt Heliasz	POL 14,78
8. Hans Woellke	GER 14,67

Kisa oli erittäin tasainen ja kulta ratkaistiin uusintatyönnöillä, joissa Viron Viiding työnsi 15,12 Kuntsin saadessa 14,78.

Kiekko

1. Harald Andersson	SWE 50,38
2. Paul Winter	FRA 47,09
3. István Donogán	HUN 45,91
4. József Remetz	HUN 45,54
5. Arnold Viiding	EST 45,51
6. Giorgio Oberweger	ITA 45,38
7. Jules Noël	FRA 45,02
8. Emil Jausch	AUT 45,01
10. Kalevi Kotkas	FIN 42,50

Kiekossa suosikki oli elokuussa maailmanennätyksen 52,42 m heittänyt Kaliforniassa syntynyt Ruotsin Harald Andersson ja hän ottikin selvän voiton yli 50 metrin heitollaan. Edellispäivänä korkeuden voittanut Kotkas oli mukana myös kiekon loppukilpailussa.

Moukari

1. Ville Pörhölä	FIN 50,34
2. Fernando Vandelli	ITA 48,69
3. Gunnar Jansson	SWE 47,85
4. Ossian Skiöld	SWE 47,42
5. Sulo Pärni	FIN 46,83
6. Armando Poggioli	ITA 46,57
7. Koit Annamaa	EST 45,42

8. Rudolf Seeger GER 44,52

Moukarissa suosikkeja olivat Ruotsin Jansson ja Skiöld, jotka olivat kärjessä kesän tilastossa. Suomen 36-vuotiaasta Ville Pörhölästä tuli kuitenkin kisojen vanhin Euroopanmestari viidennen kierroksen tuloksella 50,34. Pörhölähän voitti olympiakultaa kuulussa jo 1920 ja hopeaa moukarissa 1932. Myös Italian Vandelli voitti ruotsalaiset.

Keihäs

1. Matti Järvinen	FIN 76,66 ME
2. Matti Sippala	FIN 69,97
3. Gustav Sule	EST 69,31
4. Oto Jurģis	LAT 67,60
5. József Várszegi	HUN 65,81
6. Gottfried Weimann	GER 65,69
7. Mario Agosti	ITA 58,41
8. Gino Ricci	ITA 56,63

Keihäässä Suomea edustivat Los Angelesin olympialaisten kolmoisvoittajista kulta- ja hopeamiehet Järvinen ja Sippala, kun maata kohti sai olla vain kaksi edustajaa. Matti Järvinen heittikin toisellaan kisojen ainoan maailmanennätyksen 76,66. Hopeasta käytiin tiukka kisa Viron Sulen heitettyä toisellaan 69,31. Sippala venytti kuitenkin viimeisellä heitollaan 69,97 ja otti hopeaa. Matti Järvinen paransi urallaan keihään maailmanennätystä peräti kymmenen kertaa. Torinon ME-oli seitsemäs perättäinen.

10-ottelu

1. Hans-Heinrich Sievert	GER 8013
2. Leif Dahlgren	SWE 7770
3. Jerzy Pławczyk	POL 7552
4. Jānis Dimza	LAT 7451
5. Armin Guhl	SUI 7347
6. Wolrad Eberle	GER 7153
7. Eletto Contieri	ITA 6846
8. Hermann Ruckstuhl	SUI 6548

Kymmenottelun voitti selvästi kesällä maailmanennätyksen tehnyt Saksan Hans-Heinrich Sievert ennen Ruotsin Dahlgreniä

50 km kävely

1. Jānis Daliņš	LAT 4.49.53
2. Arthur Tell Schwab	SUI 4.53.09
3. Ettore Rivolta	ITA 4.54.06

4. Mario Brignoli	ITA 5.01.53
5. Étienne Laisné	FRA 5.08.41
6. Hjalmar Ruotsalainen	FIN 5.40.13
Fritz Bleiwess	GER DNF
William Schmitt	GER DNF

50 km kävelyn voitto meni Latviaan. Suomen Hjalmar Ruotsalaisen luultiin jo keskeyttäneen, mutta hän sinnitteli verisin jaloin viimeisenä maaliin lähes tunnin voittajalle hävinneenä pelastaen Suomelle pistesijan.

4x100 m

1. GER	41,0
2. HUN	41,4
3. NED	41,6
4. ITA	42,0

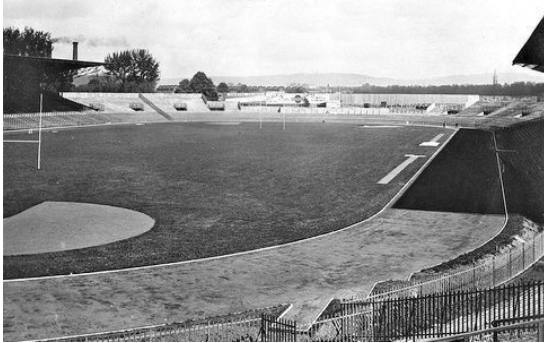
Saksan joukkueessa juoksivat Egon Schein, Erwin Gillmeisyer, Gerd Hornberger ja Erich Borchmeyer.

4x400 m

1. GER	3.14,1
2. FRA	3.15,6
3. SWE	3.16,6
4. ITA	3.19,0

Saksan joukkueessa juoksivat Helmut Hamann, Hans Scheele, Harry Voigt ja Adolf Metzner.

EM-kisat Pariisissa 3. – 5.9.1938 ja 17. – 18.1938 Wienissä

Miesten kisat järjestettiin Pariisissa Stade Olympique de Colombesilla, joka valmistui Pariisin olympialaisiin 1924. Kuva Frederic/CC BY-SA 2.0. Naisten kisat olivat Wienissä Praterstadionilla, joka vuodesta 1992 tunnetaan nimellä Ernst Hoppel Stadion. Kuva Arne Muesler/arne-muesler.com / CC-BY-SA-3.0

Kisoissa oli mukana yhteensä 23 maata ja 352 kilpailijaa.

Suomelle 5 kultaa, 3 hopeaa ja 3 pronssia.

Kultaa:

Taisto Mäki 5000 m
Ilmari Salminen 10000 m
Väinö Muinonen maraton
Onni Rajasaari kolmiloikka
Matti Järvinen keihäs

Hopeaa:

Kalevi Kotkas korkeus
Jouko Norén kolmiloikka
Yrjö Nikkanen keihäs

Pronssia:

Kauko Pekuri 5000 m
Alf Lindblad 3000 m esteet
Lauri Kalima korkeus

Lisäksi pistesijoilla 4–8 yhteensä 12 urheilijaa.

Wienissä oli mukana myös yksi naisurheilija, Irja Lipasti, joka oli keihäessä seitsemäs ja kuulassa kahdeksas.

Vuoden 1938 kisoissa olivat naiset ensi kertaa mukana kuitenkin siten, että miesten kisat olivat ensin Pariisissa ja naisten kisat Wienissä kaksi viikkoa myöhemmin. Osallistujamaitten lukumäärä oli sama kuin Torinossa vaikka uusina maina olivatkin Iso-Britannia, Albania ja Liechtenstein. Vastaavasti pois olivat jääneet Liettua, Bulgaria ja Itävalta – viimeksi mainittu maa oli liitetty keväällä Hitlerin toimesta Saksaan Münchenin sopimuksella. Neuvostoliitto, Irlanti, Turkki ja Espanja olivat edelleen poissa poliittisista syistä.

Lajivalikoima oli miehillä sama kuin Torinossa lisättynä estejuoksulla. Naiset kilpailivat yhdeksässä lajissa. Miesten kisoissa sallittiin edelleen vain kaksi kilpailijaa maata ja lajia kohti. Naisilla sen sijaan sallittiin kolme kilpailijaa.

Mitalitaulukossa Saksa oli ylivoimainen 12 kullalla ja 32 mitalilla. Suomi sinnitteli vielä toisena viiden kullan ja 11 mitalin voimin ennen Iso-Britanniaa, jolla oli neljä kultaa ja 8 mitalia. Ruotsi oli mitalien kokonaismäärässä kakkonen 13 mitalilla, mutta sai vain kolme kultaa. Naisten 80 metrin aidoissa Italian Claudia Testoni teki maailmanennätyksen 11,6.

Suomalaisten menestys

Suomalaisia osallistui kisoihin 21 kilpailijaa, joista 20 selviytyi 12 parhaan joukkoon. Maratoonari Mauno Tarkiainen joutui keskeyttämään jalkavaivaisena. Myös Lauri Lehtinen oli jalkavaivainen ja joutui katsomaan 10000 metrin juoksun katsomosta. Ainoa naisedustaja Irja Lipasti oli seitsemäs keihäässä ja kahdeksas kuulassa.

Suomalaiset sijoilla 1–12 loppukilpailuissa

1. Taisto Mäki	5000 m	14.26,8	4. Kalle Tuominen	3000 m esteet	9.28,6
1. Ilmari Salminen	10000 m	30.52,4	4. Sulo Bärlund	kuula	15,07
1. Väinö Muinonen	maraton	2.37.29	4. Kalevi Kotkas	kiekko	48,63
1. Onni Rajasaari	kolmiloikka	15,32	4. Gösta Hannula	moukari	49,84
1. Matti Järvinen	keihäs	76,87	5. Aki Tammisto	400 m	49,1
2. Kalevi Kotkas	korkeus	1,94	5. Toivo Sarkama	1500 m	3.56,7
2. Jouko Norén	kolmiloikka	14,95	6. Tauno Peussa	800 m	1.55,5
2. Yrjö Nikkanen	keihäs	75,00	6. Aulis Reinikka	seiväs	3,90
3. Kauko Pekuri	5000 m	14.27,4	7. Jussi Anttalainen	moukari	44,59
3. Alf Lindblad	3000 m esteet	9.21,4	7. Irja Lipasti	keihäs	31,93
3. Lauri Kalima	korkeus	1,94	8. Irja Lipasti	kuula	11,64
4. Niilo Hartikka	1500 m	3.56,5			

27-vuotias Taisto Mäki nousi kestävyysjuoksun huipulle 1938 ja voitti Pariisissa 5000 metriä. Ennakkosuosikki Ruotsin Jonsson, joka kesällä löi loppukirissä Mäen ja Pekurin, ohitti nytkin lopussa Pekurin, mutta Mäki oli karussa ja otti kultaa.

Vajaa neljä viikkoa kisojen jälkeen Mäki rikkoi ensimmäisen kerran 10000 metrin ME:n. Seuraavana kesänä Mäki rikkoi selvillä marginaaleilla kahden mailin, 5000 metrin ja 10000 metrin maailmanennätykset alittaen syyskuussa ensimmäisenä juoksijana puoli tuntia 10000 metrillä ajalla 29.52,6.

Sotavuosien takia Mäki eikä myöskään Pekuri päässyt koskaan olympialaisiin. Talvisodan aikaan hän oli Paavo Nurmen kanssa kahden kuukauden kiertueella USA:ssa keräämässä varoja Suomen avustusrahastoon.

39-vuotias Väinö Muinonen otti selvän voiton maratonilla yli 1,5 minuutin marginaalilla.

Hän jatkoi juoksu-uraansa vielä sodan jälkeen tehden maratonennätyksensä 47-vuotiaana 1946 Oslon EM-kisoissa ottaessaan hopeaa Mikko Hietasen jälkeen. Tämän sivun kuvat: Statistic handbook/European Athletics.

Suomi otti kaksoisvoiton kolmiloikassa. Torinossa jo pronssille hypännyt Onni Rajasaari (vasen kuva) hyppäsi kolme kertaa yli 15 metriä voittaen selvästi. Hopeaa otti Jouko Norén ennätysellään 14,95, jonka hän hyppäsi kaksi kertaa. Seuraavana kesänä Rajasaari hyppäsi Euroopan ennätyksen 15,52.

Yrjö Nikkanen heitti elokuussa maailmanennätyksen, mutta hävisi puolustavalle mestarille Matti Järviselle. Esteissä suosikkina oli Suomen Alf Lindblad, joka vauhdittikin kuvan mukaisesti kisaa, mutta kompuroi ruokamyrkytyksen heikentämänä viimeisillä vesiesteillä ja jäi kolmanneksi Ruotsin Larssonin voittaessa.

Kauko Pekuri otti pronssia Taisto Mäen voittamalla 5000 metrillä. Kuvassa Pekuri johtaa kesällä 1938 juostua 5000 metriä Unkari-maaottelussa. Pekuri voitti kisassa Mäen, joka näkyy taustalla. Paavo Nurmi kannustaa juoksijoita. Kuva wikipedia/CC BY 4.0.

Ilmari Salminen uusi 10000 metrin mestaruuden tiukassa kisassa vain 160 senttisen Italian Giuseppe Beviacquan kanssa.

Myös Lauri Kalima otti pronssia korkeushypyssä tuloksella 1,94. Kalevi Kotkashan sai hopeaa samalla tuloksella.

Pohjoismaiden vertailua

	Mitalit				Pistesijat						Yhteispisteet	Sijat 9-12					Sijat 1-12
	kulta	hopea	pronssi	yhteensä	4.	5.	6.	7.	8.	yhteensä		9.	10.	11.	12.	yhteensä	yhteensä
Suomi	5	3	3	11	5	2	2	2	1	12	123			1		1	24
Ruotsi	3	4	6	13	2	2	4	1	3	12	123	3	2	1	1	7	32
Norja			1	1	1	1			1	3	16	1				1	5
Tanska				0						0	0	1	1			2	2
Viro	1			1	1	2			1	4	22					0	5

Suomi ja Ruotsi olivat varsin tasaväkisiä, Suomella oli enemmän kultamitaleita ja Ruotsilla mitaleita yhteensä. Kahdeksan parhaan mukaan lasketut pisteet olivat tasan. Ruotsin kultamitalistit olivat Lars Larsson esteissä (9.16,2), Kurt Lundqvist korkeudessa (1,97) ja Olle Bexell kymmenottelussa (7214). Myös Viro sai kultaa kuu-lantyyönnössä Aleksander Kreekin toimesta tuloksella 15,83. Norjan ainoan mitalin toi Edgar Bruun ottamalla pronssia 50 km kävelyssä ajalla 4.44.35. Tanska jäi kokonaan ilman pisteitä.

Tulokset 1938

Miehet Pariisissa

100 m

1. Tinus Osendarp	NED 10,5
2. Orazio Mariani	ITA 10,6
3. Lennart Strandberg	SWE 10,6
4. Wil van Beveren	NED 10,6
5. Arthur Sweeney	GBR 11,0
6. Bernard Marchand	SUI 11,2

Norjan Sjøvall oli tilastokärki Euroopassa ajalla 10,4, mutta hän putosi jo välierissä.

200 m

1. Tinus Osendarp	NED 21,2
2. Jakob Scheuring	GER 21,6
3. Alan Pennington	GBR 21,6
4. Julien Saelens	BEL 21,7
5. Gyula Gyenes	HUN 22,1
6. Kenneth Jenkins	GBR 22,1

Britit tulivat mukaan kisoihin, mutta eivät tuoneet pikamatkoille parhaita juoksijoitaan. Niinpä Hollanti jatkoi voittokulkuaan edellisten kisojen tapaan Osendarpin voittaessa molemmat pikamatkat.

Hollannin Osendarp voitti molemmat pikamatkat, sodan jälkeen hän oli vankilassa natsiyhteistyön vuoksi. Kuva wikipedia.

400 m

1. Godfrey Brown	GBR 47,4
2. Karl Baumgarten	NED 48,2
3. Erich Linnhoff	GER 48,8
4. János Görkői	HUN 48,9
5. Aki Tammisto	FIN 49,1
6. Bertil von Wachenfeldt	SWE 50,0

200, 400 ja 800 metrin finaalit olivat samana päivänä, mikä rajoitti osanottoa. Saksan Rudolf Harbing keskittyi 800 metrille, jolloin 400 metriä jäi ennakkosuosikki Brownille, joka ottikin selkeän voiton. Aki Tammisto voitti oman karsintaeränsä ajalla 48,3 (toisena Baumgarten samalla ajalla), mutta loppukilpailuun paukut eivät enää riittäneet mitaleille.

800 m

1. Rudolf Harbig	GER 1.50,6
2. Jacques Levêque	FRA 1.51,8
3. Mario Lanzi	ITA 1.52,0
4. Sjabbe Bouman	NED 1.52,3
5. Bertil Andersson	SWE 1.53,0
6. Tauno Peussa	FIN 1.55,5
7. Paul Faure	FRA
8. Lennart Nilsson	SWE

Saksan ennakkosuosikki Rudolf Harbing voitti ylivoimaisesti 800 m uudella Saksan ennätyksellä. 800 metrillä tapahtui myös tuomarivirhe – tällä kertaa Suomen eduksi, sillä Peussa julistettiin kuudenneksi, vaikka tosiasiaassa hän oli kahdeksas.

1500 m

1. Sydney Wooderson	GBR 3.53,6
2. Joseph Mostert	BEL 3.54,5
3. Luigi Beccali	ITA 3.55,2
4. Niilo Hartikka	FIN 3.56,5
5. Toivo Sarkama	FIN 3.56,7
6. Jan Staniszewski	POL 3.58,4
7. James Alford	GBR 4.03,0
8. Ingvar Haglund	SWE 4.08,2

Britti Sydney Wooderson oli tehnyt pari viikkoa aiemmin 800 metrin maailmanennätyksen, mutta täällä hän juoksi vain 1500 metriä voittaen matkan selvästi. 800 ja 1500 metrin karsinnat olivat samana päivänä, joten hän ei voinut osallistua molempiin. Suomalaiset olivat kakkosia omissa

karsintaerissään, mutta finaalissa he jäivät sijoille neljä ja viisi.

5000 m

1. Taisto Mäki	FIN	14.26,8
2. Henry Jonsson	SWE	14.27,4
3. Kauko Pekuri	FIN	14.29,2
4. Jack Emery	GBR	14.46,2
5. Józef Noji	POL	14.47,8
6. George Carstairs	GBR	14.51,3
7. András Csaplár	HUN	14.52,4
8. Roger Rochard	FRA	14.55,6
9. Odd Rasdal	NOR	15.01,0

5000 metrillä ennakkosuosikki oli Ruotsin Jonsson, joka löi kesällä loppukirissä Helsingissä Mäen ja Pekurin. Kolmikko karkasikin muilta jo alkumatkalla Pekurin johdolla. Suomalaiset vuorottelivat johdossa ja Pekuri kiristi vauhtia pari kierrosta ennen maalia, jolloin Jonsson jäi jo parikymmentä metriä ja kaksoisvoitto näytti selvältä. Viimeisellä kierroksella vauhti kuitenkin hytyi ja ruotsalainen meni Pekurin ohi ja ahdisteli lopussa jo Mäkeäkin.

10000 m

1. Ilmari Salminen	FIN	30.52,4
2. Giuseppe Beviacqua	ITA	30.53,2
3. Max Syring	GER	30.57,8
4. Jenő Szilágyi	HUN	30.58,6
5. Thore Tillman	SWE	31.06,6
6. János Kelen	HUN	31.16,6
7. Giuseppe Lippi	ITA	31.51,6
8. André Sicard	FRA	32.09,6
9. Erik Larsson	SWE	32.11,2

10000 metrillä suomalaisista oli mukana vain puolustava mestari ja olympiavoittaja Ilmari Salminen Lauri Lehtisen istuessa jalkavaivaisena katso-mossa. Pitkänhuiskea Salminen joutui yllättävän tiukoille vain 160 cm pitkän italialaisen Beviacqua kanssa, joka lähti kirmämään kolme kierrosta ennen maalia saaden 20 metrin etumatkan. Viimeisen kierroksen alussa Salminen saavutti karkulaisen ja voitti loppumetreillä vajaalla sekunnilla – olympia-laisissahan myös lyhytkasvuinen Murakoso seurasi suomalaiskolmikkoja jääden kuitenkin jo ennen loppuratkaisuja

Maraton

1. Väinö Muinonen	FIN	2.37.29
2. Squire Yarrow	GBR	2.39.03
3. Henry Palmé	SWE	2.42.14
4. Maurice Waltisburger	FRA	2.44.28
5. Erich Puch	GER	2.45.09
6. Eugen Bertsch	GER	2.45.21
7. Désiré Leriche	FRA	2.48.22
8. Umberto De Florentis	ITA	2.49.30

Maratonin voitti selvällä erolla 39-vuotias Väinö Muinonen, joka jatkoa juoksua vielä sodan jäl-keenkin ottaen 1946 47-vuotiaana hopeaa Oslon EM-kisoissa. Suomen mestari Mauno Tarkiainen joutui keskeyttämään jalkavaivaisena.

110 m aidat

1. Don Finlay	GBR	14,3
2. Håkan Lidman	SWE	14,5
3. Jan Brasser	NED	14,8
4. John Thomson	GBR	14,8
5. Karl Kumpmann	GER	15,3
6. Werner Christen	SUI	15,4

Kaksinkertainen olympiamitalisti Finlay voitti uu-della Euroopan ennätysajalla.

400 m aidat

1. Prudent Joye	FRA	53,1
2. József Kovács	HUN	53,3
3. Kell Areskoug	SWE	53,6
4. Georg Glaw	GER	54,2
5. Friedrich-Wilhelm Hölling	GER	54,6
6. Werner Kellerhals	SUI	55,0

Voittaja Joye oli paras jo karsintaerissä.

3000 m esteet

1. Lars Larsson	SWE	9.16,2
2. Ludwig Kaindl	GER	9.19,2
3. Alf Lindblad	FIN	9.21,4
4. Kalle Tuominen	FIN	9.28,6
5. Roger Cuzol	FRA	9.42,2
6. Gaston Tinard	FRA	9.43,0
7. Ferdinando Migliaccio	ITA	9.45,2
8. Wacław Soldan	POL	9.58,4

Ruotsin Larsson otti selvän voiton siirryttyään joh-toon kaksi kierrosta ennen maalia. Ennakkosuosi-kina lähtenyt vatsavaivoista kärsinyt Alf Lindblad lähti rohkeasti pitämään vauhtia, mutta kunto ei

kestänyt loppuun saakka ja vesiestekompurointien jälkeen hän jäi kolmanneksi Kalle Tuomisen ollessa neljäs.

Korkeus

1. Kurt Lundqvist	SWE 1,97
2. Kalevi Kotkas	FIN 1,94
3. Lauri Kalima	FIN 1,94
4. Åke Ödmark	SWE 1,90
4. Eric Stai	NOR 1,90
6. Jean Moiroud	FRA 1,85
6. Hubert Stubbs	GBR 1,85
8. János Cserna	HUN 1,85

Korkeudessa tulostaso jäi hieman vaatimattomaksi ja puolustava ja Euroopan ennätyksen 2,04 haltija Kalevi Kotkas selvitti vain 1,94 jäädessä hopealle Lauri Kaliman saadessa samalla tuloksella pronssia – voitto meni tuloksella 1,97 Ruotsin Lundqvistille. Kotkas kilpaili samaan aikaan myös kiekonheitossa johtaen välillä molempia lajeja yhtä aikaa. Skandinaavien menestyksen täydensivät Ruotsin Ödmark ja Norjan Stai jakaen neljännen sijan.

Seiväs

1. Karl Sutter	GER 4,05
2. Bo Ljungberg	SWE 4,00
3. Pierre Ramadier	FRA 4,00
4. Wilhelm Schneider	POL 4,00
5. Mario Romeo	ITA 4,00
6. Aulis Reinikka	FIN 3,90
7. Dick Webster	GBR 3,80
8. Richard Kiipsaar	EST 3,70
9. Ernst Larsen	DEN 3,70
10. Svend Aage Thomsen	DEN 3,70

Seipäässä viisi miestä ylitti 4 metriä, mutta vain Saksan Sutter 4,05. Suomen Reinikka ylitti ensimmäisellään 3,90, mutta 4 metriä oli liikaa tuloksena kuudes sija.

Pituus

1. Wilhelm Leichum	GER 7,65
2. Arturo Maffei	ITA 7,61
3. Luz Long	GER 7,56
4. István Gyuricza	HUN 7,27
5. Ruudi Toomsalu	EST 7,24
6. William Breach	GBR 7,16
7. Jean Studer	SUI 7,14

8. Jean Baudry	FRA 7,11
11. Åke Stenqvist	SWE 7,01

Pituudessa suosikkeina olivat saksalaiset Long ja Leichum, jotka olivat parannelleen useaan otteeseen Euroopan ennätystä. Leichum uusikin Torinon voittonsa, mutta hopealle nousi Italian Maffei ennen Longia, joka uusi Torinon pronssisijansa.

3-loikka

1. Onni Rajasaari	FIN 15,32
2. Jouko Norén	FIN 14,95
3. Karl Kotratschek	GER 14,73
4. Ioánnis Palamiotis	GRE 14,70
5. Vittorio Turco	ITA 14,64
6. Lennart Andersson	SWE 14,56
7. Franco Bini	ITA 13,96
8. Jean Nichil	FRA 13,88

Torinon pronssimies Onni Rajasaari oli ylivoimainen ja Suomen kaksoisvoiton varmisti Jouko Norén ennätysellään 14,95, jonka hän hyppäsi kahdesti.

Kuula

1. Aleksander Kreek	EST 15,83
2. Gerd Stöck	GER 15,59
3. Hans Woellke	GER 15,52
4. Sulo Bärlund	FIN 15,07
5. Gunnar Bergh	SWE 14,92
6. Jaroslav Vitek	TCH 14,77
7. Angiolo Profeti	ITA 14,67
8. Witold Gerutto	POL 14,41
11. Kalevi Kotkas	FIN 13,92

Viron Kreek yllätti saksalaiset ennakkosuosikit ja olympiahopeamitalisti Sulo Bärlund jäi neljänneksi. Kalevi Kotkas oli mukana myös tässä kolmannessa finaalisissaan.

Kiekko

1. Willy Schröder	GER 49,70
2. Giorgio Oberweger	ITA 49,48
3. Gunnar Bergh	SWE 48,72
4. Kalevi Kotkas	FIN 48,63
5. Adolfo Consolini	ITA 48,02
6. Jenő Kulitz	HUN 47,19
7. Jules Noël	FRA 46,65
8. Reidar Sørli	NOR 46,36
9. Åke Hedvall	SWE 46,08

Kalevi Kotkas kilpaili samaan aikaan myös korkeudessa ja jäi niukasti mitalien ulkopuolelle.

Moukari

1. Karl Hein	GER 58,77
2. Erwin Blask	GER 57,34
3. Oscar Malmbrandt	SWE 51,23
4. Gösta Hannula	FIN 49,84
5. Joseph Wirtz	FRA 48,75
6. Silvio Nido	SUI 46,68
7. Jussi Anttalainen	FIN 44,59
8. Robert Saint-Pé	FRA 42,61

Kisaa hallitsivat ylivoimaisesti Berliinin olympia-laisten saksalainen karkikaksikko ja järjestyskin oli sama kuin olympialaisissa. Hannula oli neljäs, vaikka hävisi voittajalle lähes yhdeksän metriä.

Keihäs

1. Matti Järvinen	FIN 76,87
2. Yrjö Nikkanen	FIN 75,00
3. József Várszegi	HUN 72,78
4. Gustav Sule	EST 70,50
5. Friedrich Issak	EST 70,23
6. Lennart Atterwall	SWE 68,58
7. Gerd Stöck	GER 65,34
8. Oskar Ospelt	LIE 58,83

Suomen kaksikko Matti Järvinen ja Yrjö Nikkanen ottivat selvän kaksoisvoiton. Nikkanenhan oli runsas viikko aiemmin vienyt Järviseltä maailmanennätyksen tuloksella 77,87, mutta Järvinen piti paremmin hermonsa kurissa finaalissa heittämällä 76,87.

10-ottelu

1. Olle Bexell	SWE 7214
2. Witold Gerutto	POL 7006
3. Joseph Neumann	SUI 6664
4. Rudolf Glötzner	GER 6492
5. Raymond Anet	SUI 6118
6. Jerzy Pławczyk	POL 5946
7. Jean Balézo	FRA 5503
8. Herve Mahé	FRA 5346

Ruotsin Bexell ja Puolan Gerutto lähtivät 1500 metrille lähes tasoissa, mutta juoksussa Gerutto hävisi selvästi yli puolella minuutilla.

50 km kävely

1. Harold Whitlock	GBR 4.41.51
2. Herbert Dill	GER 4.43.54
3. Edgar Bruun	NOR 4.44.35
4. Fritz Bleiweiss	GER 4.45.24
5. Antonio De Maestri	ITA 4.53.56
6. Evald Segerström	SWE 4.54.06
7. Giuseppe Gobbato	ITA 4.56.20
8. Anton Toscani	NED 4.58.36

Berliinin olympiavoittaja Whitlock otti myös EM-kullan.

4x100 m

1. GER	40,9
2. SWE	41,1
3. GBR	41,2
4. ITA	41,3
NED	DNF
SUI	DQ

Voittaneessa joukkueessa juoksivat Manfred Kersch, Gerd Hornberger, Karl Neckermann ja Jacob Cheuring.

4x400 m

1. GER	3.13,7
2. GBR	3.14,9
3. SWE	3.17,3
4. FRA	3.18,3
5. ITA	3.19,7
6. HUN	3,22,9

Saksan joukkueessa juoksivat Hermann Blazejezak, Manfred Bues, Erich Linnhof ja Rudolf Habing.

Naiset Wienissä

100 m

1. Stanisława Walasiewicz	POL 11,9
2. Käthe Krauss	GER 12,0
3. Fanny Blankers-Koen	NED 12,0
4. Dorothy Saunders	GBR 12,3
5. Ida Ehrl	GER 12,3
6. Emmy Albus	GER 12,4

200 m

1. Stanisława Walasiewicz	POL 23,8
2. Käthe Krauss	GER 24,4
3. Fanny Blankers-Koen	NED 24,9
4. Ida Ehrl	GER 25,0

5. Dorothy Saunders	GBR 25,0
6. Lillian Chalmers	GBR 25,0

Viisi ensimmäistä sijaa meni molemmilla pikamatkoilla samoille juoksijoille ja kärkekolmikon järjestyksen pysyi samana. Walasiewicz oli vielä pituudessa ja pikaviestissä hopealla ja keihäässä kuu-des. Hollannin tuleva huippu 20-vuotias Fanny Blankers-Koen aloitteli arvokisauraansa ottamalla pronssimitalit pikamatkoilla.

80 m aidat

1. Claudia Testoni	ITA 11,6
2. Lisa Gelius	GER 11,7
3. Kitty Ter Braake	NED 11,8
4. Annemarie Westphal	GER 12,0
5. Agaath Doorgeest	NED 12,0
6. Anny Spitzweg	GER 12,1

Korkeus

1. Ibolya Csák	HUN 1,64
2. Nelly Van Balen Blanken	NED 1,64
3. Fedora Schenk	GER 1,64
4. Dorothy Cosnett	GBR 1,58
5. Dora Gardner	GBR 1,58
6. Ilsebill Pfenning	SUI 1,55
7. Karin Färnström	SWE 1,55
8. Wanda Nowak	GER 1,50

Kaikki kenttäläjien voitot menivät Saksaan korkeushyppyä lukuunottamatta, jonka voitti Unkarin Ibolya Csák tuloksella 1,64. Korkeudessakin Saksan Dora Ratjen hyppäsi maailmanennätyksen 1,70. Kisojen jälkeen Ratjen matkusti junassa, jolloin tehtiin ilmoitus naiseksi pukeutuneesta miesmatkustajasta. Hänet vietiin Magdeburgin poliisiase-malle, jossa hänet todettiin mieheksi ja hän menetti mitalinsa.

Pituus

1. Irmgard Praetz	GER 5,88
2. Stanisława Walasiewicz	POL 5,81
3. Gisela Jahn-Voss	GER 5,47
4. Ethel Raby	GBR 5,44
5. Veronika Kohlbach	GER 5,41
6. Vedder Schenck	GBR 5,34
7. Inge Schmidt-Nielsen	DEN 5,27

8. Henryka Słomczewska-Nowak	POL 5,15
10. Martha Wretman	SWE 5,02
12. Ingrid Hansson	SWE 4,90

Kuula

1. Hermine Schröder	GER 13,29
2. Gisela Mauermayer	GER 13,27
3. Wanda Flakowicz	POL 12,55
4. Helma Wessel	GER 12,55
5. Bevis Reid	GBR 12,10
6. Ida Lavize	LAT 11,70
7. Genowefa Kobielska	POL 11,68
8. Irja Lipasti	FIN 11,64
10. Britta Awall	SWE 10,96

Kiekko

1. Gisela Mauermayer	GER 44,80
2. Hildegard Sommer	GER 40,95
3. Paula Mollenhauer	GER 39,81
4. Birgit Lundström	SWE 38,12
5. Genowefa Kobielska	POL 36,51
6. Gabre Gabric-Calvesi	ITA 35,53
7. Ans Panhorst-Niesink	NED 35,48
8. Bevis Reid	GBR 34,19
9. Britta Awall	SWE 33,26

Keihäs

1. Lisa Gelius	GER 45,58
2. Suse Pastors	GER 44,14
3. Luise Krüger	GER 42,49
4. Lux Stiefel	SUI 40,58
5. Ida Lavize	LAT 40,20
6. Stanisława Walasiewicz	POL 33,33
7. Irja Lipasti	FIN 31,93
8. Britta Awall	SWE 31,90

Irja Lipasti oli Suomen ainoa edustaja Wienissä osallistuen kuulaan ja keihäaseen.

4x100 m

1. GER	46,8
2. POL	48,2
3. ITA	49,4
4. HUN	50,8
5. NOR	51,1
GBR	DQ

Saksan joukkueessa juoksivat Josefine Kohl, Käthe Krauss, Emmy Albus ja Ida Kühnel.

Toisen maailmansodan vaikutus

Vuoden 1938 EM-kisat olivat viimeiset yleisurheilun arvokisat kahdeksaan vuoteen maailmansodan alettua 1.9.1939 Saksan hyökätessä Puolaan. Kansallismielisten aatteiden nousu näkyi jo ennen sotia myös EM-kisoissa. Mussolini valjasti urheilun propagandansa tueksi Italiassa, jossa Torinon EM-stadion nimettiin Benito Mussolinin stadioniksi jalkapallon MM-kisojen alkaessa. Berliinin olympialaiset olivat Hitlerille suuri propagandavoitto ja 1938 Saksa liitti Itävallan maahansa eikä Itävallalla ollut enää omaa joukkuetta Wienissä. Espanjassa käynnistyi sisällissota 1936 eikä maa osallistunut kisoihin 1938.

Helsingin olympiastadion valmistui 1938 vuoden 1940 olympiakisoja varten – kisat-han järjestettiin lopulta 1952. Vuoden 1938 kisojen Praterstadion Wienissä oli sodan aikana sotilaskäytössä ja juutalaisten vankilana – syyskuun puolivälissä 1939 sinne kerättiin Wienistä toista tuhatta puolalaissyntyistä juutalaista, jotka lähetettiin kuun lopussa Buchenwaldin keskitysleirille.

Maailmansodassa kaatui joukko EM-kisojen mitalisteja. Suurin osa oli saksalaisia: Rudolf Harbig, Wilhelm Leichum, Hans Scheele, Gustav Wegner, Luz Long ja Hans Woelke. Suomen Akilles Järvinen kuoli lentokoneensa testilennolla koneen syöksyttyä maahan 1943. Vuoden 1938 EM-edustajistamme kaatuivat kolmiloikan hopeamitalisti Jouko Norén ja 800 metrin kuutonen Tauno Peussa. Puolan Kusociński koki kovan kohtalon: hän haavoittui ensin kaksi kertaa taisteluissa Saksaa vastaan ja sen jälkeen hän oli mukana Puolan vastarintaliikkeessä, kunnes Gestapo pidätti hänet maaliskuussa 1940 ja hänet teloitettiin kolme kuukautta myöhemmin.

Sodan jälkeen Saksa suljettiin pois urheilusta ja Neuvostoliitto tuli mukaan. Muutamat urheilijat joutuivat boikottiin sota-ajan tapahtumien seurauksena. Kaksinkertainen Euroopanmestari Hollannin Osendarp joutui vankilaan yhteistyöstä miehittäjien kanssa ja muutamilta muiltakin evättiin osanotto vuoden 1946 EM-kisoihin samasta syystä. Muutamat maat vaativat myös Italian sulkemista kisoista ja erityisesti kiekonheittäjä Adolfo Consolinin sulkemista, koska hän oli ollut fasistivirkailija, mutta IAAF ei suostunut tähän.

EM-kisat Oslolla 22. – 25.8.1946

*Oslon Bislett. Kuva Oslo by-
arkiv/ CC BY-SA 3.0 NO*

20 maata, 363 kilpailijaa

*Suomen menestys: 4 kultaa,
3 hopeaa ja 5 pronssia.*

*Kultaa: Viljo Heino 10000 m,
Mikko Hietanen maraton,
Bertel Storskrubb 400 m ai-
dat ja Valle Raunio kolmi-
loikka*

Maailmansodan vaikutus näkyi vielä Oslon kisoissa monella tavalla. Saksaa ja sen liittolaisia Itävaltaa, Bulgariaa ja Romaniaa ei kutsuttu kisoihin, samoin Baltian maat olivat kadonneet kartalta ja Espanja oli edelleen poissa, samoin Albania ja Portugali. Neuvostoliitto kutsuttiin kisoihin, vaikka se ei ollut IAAF:n jäsen. Se menestyikin hyvin erityisesti naisten lajeissa, jotka olivat nyt mukana yhtä aikaa miesten lajien kanssa. Naisille sallittiin edelleen myös kolme osallistujaa maata ja lajia kohden, mutta miehillä rajoituttiin edelleen kahteen osallistujaan. Suomella oli yksi naisurheilija kuten myös edellisissä 1938 kisoissakin. Uutena lajina oli miesten puolella 10 km kävely, naiset kilpailivat samoissa yhdeksässä lajissa kuin Wienissäkin 1938.

Sodan ulkopuolelle jäänyt Ruotsi hallitsi kisoja muitten maiden tuodessa mukaan sodan kärsineitä urheilijoita ja osallistujien keski-ikä oli korkea ja kisojen tulostaso jäi melko vaatimattomaksi. Vuoden 1938 mestareista mukana olivat vain Sydney Wooderson ja 47-vuotias Väinö Muinonen. He menestyivätkin hyvin Woodersonin voittaessa 5000 metriä ja Muinosen saadessa hopeaa maratonilla. Mitalitaulukossa Ruotsi oli ylivoimainen 11 kullalla ja 22 mitalilla. Neuvostoliitto oli toinen kuudella kullalla ja 17 mitalilla Suomen ollessa kolmas neljällä kullalla ja 12 mitalilla.

Amatöörisäännötkin nousivat esiin, kun Ruotsi ilmoitti vuoden 1945 lopulla Viljo Heinin saaneen rahaa palkinnoksi Ruotsin kiertueellaan, jolloin SUL joutui antamaan Heinolle kilpailukiellon koko kesäksi 1946. Hänet kuitenkin ilmoitettiin kisoihin ja kisojen aattona IAAF:n kongressi Oslolla antoi hänelle juoksuluvan.

Suomalaisten menestys

Suomen joukkueessa oli 20 kilpailijaa, saldona 4 kultaa, 12 mitalia ja 5 pistesijaa. Vain neljä urheilijaa jäi karsintaan selviytymättä semifinaaleihin tai loppukilpailuun.

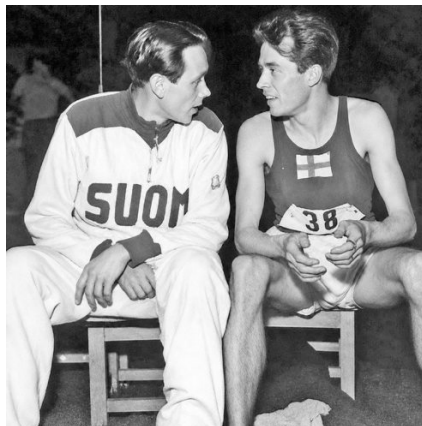
Suomalaiset sijoilla 1–12 loppukilpailuissa

1.	Viljo Heino	10000 m	29.52,0	3.	Yrjö Lehtilä	kuula	15,23
1.	Mikko Hietanen	maraton	2.24.55	3.	Veikko Nyqvist	kiekko	48,14
1.	Bertel Storskrubb	400 m aidat	52,2	3.	Tapio Rautavaara	keihäs	66,40
1.	Valdemar Rautio	kolmiloikka	15,17	4.	Viljo Heino	5000 m	14.24,4
2.	Helge Perälä	10000 m	30.31,4	5.	Hannes Sonck	kolmiloikka	14,70
2.	Väinö Muinonen	maraton	2.26.08	6.	Pentti Siltaloppi	3000 m esteet	9.21,0
2.	Yrjö Nikkanen	keihäs	67,50	6.	Sulo Bärlund	kuula	14,75
3.	Väinö Suvivuo	110 m aidat	15,0	7.	Regina Marjanen	keihäs	36.34
3.	Nils Nicklén	korkeus	1,93				

Kultamitalimiehet Oslossa vasemmalta Bertel Storskrubb, Valle Rautio, Viljo Heino, Väinö Muinonen (kultaa Torinossa, hopeaa Oslossa) ja Mikko Hietanen. Kuva Urheilu 2000.

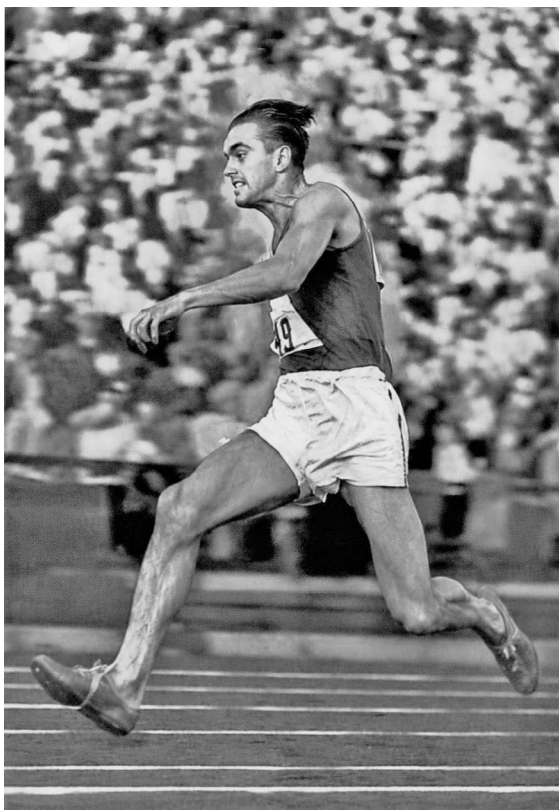
Ensimmäinen kisapäivä oli Oslossa ikimuistoinen. Kolmiloikkaaja Valle Rautio teki oman ennätyksen ja otti kultaa. Myöhemmin illalla kymppitonin alkaminen myöhästyi niin, että se päättyi samaan aikaan kuin maraton. Kummallakin matkalla Suomi otti kaksoisvoiton ja kympin parivaljakko kiersi rataa vastapäivään ja maratoonareille köysitettiin rata myötäpäivään – parivaljakot morjestivat toisiaan tavatessaan!

Kympin juoksijat Viljo Heino (vas.) ja Helge Perälä odottelevat palkintojenjakoa. Heino oli elokuussa 1944 rikkonut Taisto Mäen ME:n yli 17 sekunnilla ajalla 29.35,4. Zátopek rikkoi ennätyksen 1949, mutta Heino paransi sitä vielä syyskuussa 1949 aikaan 29.27,2.

10000 metrin ja maratonin palkintojenjaot oli suunniteltu illan päätteeksi – maratoonarit olivat kuitenkin jo saunomassa, joten palkinnot jaettiin myöhemmin. Kuvassa Mikko Hietanen, Väinö Muinonen ja Neuvostoliiton Punko.

Neljännän kultamitalin toi 400 m aidoissa Bertel Storskrubb, joka kävi tasaisen kisan ruotsalaiskaksikkoja vastaan johtaen alusta lähtien ja onnistui pitämään heidät takanaan askeleen mitalla. Tiukan aikataulun takia Storskrubb ei voinut osallistua kahdelle muulle mielimatkalleen 800 ja 400 metrille. Keihäänheitossa odotettiin kultaputken jatkoa, mutta Ruotsin 35-vuotias Lennart Atterwll löi 31-vuotiaan EM-miehen Yrjö Nikkasen ja samanikäisen Tapio Rautavaaran, joka kaksi vuotta myöhemmin voitti olympiakultaa Lontoossa.

Valle Rautio otti yllätysvoiton kolmiloikassa lyöden Ruotsin suosikin Johnssonin kahdella sentillä. Myös Bertel Storskrubb (kuva wikipedia) löi ruotsalaiskaksikon 400 m aidoissa. 800 metrillä hän juoksi edellisvuonna ennätyksensä 1.49,3, mikä pysyi Suomen ennätyksenä kymmenen vuotta.

Rautavaaran lisäksi Suomi sai neljä muuta pronssia. Väinö Suvivuo oli kolmas 110 m aidoissa. Muut pronssimitalit tulvat kenttälajeissa. Nils Nicklén ylitti korkeudessa ensimmäisellään 1,93 ja sai pronssia. Kuulassa Yrjö Lehtilä hävisi hopean kahdella sentillä veteraani Bärlundin ollessa kuudes. Kiekossa Veikko Nyqvist oli kolmas Adolfo Consolinin voittamassa kisassa.

Nils Nicklén ylitti juuri 1,93.

*Veikko Nyqvist ottaa onnitte-
luja vastaan kiekonheiton
pronssista.*

*Tapio Rautavaara oli pronssilla Yrjö Nik-
kasen jälkeen. Lontoon olympialaisissa
tuli kultaa. Kuvassa tyylinäyte vuodelta
1947 (kuva yleisurheilu.fi).*

*Väinö Suvivuo otti hieman yllättäen pronssia 110 m ai-
doissa ajalla 15,0 oltuaan viides karsintaerissä. Helsingin
olympialaisissa hän karsiutui välierissä ajalla 14,9. Kuva
<https://www.olympedia.org/athletes/67825>*

Pohjoismaiden vertailua

	Mitalit				Pistesijat					Yhteispisteet	Sijat 9-12					Sijat 1-12	
	kulta	hopea	pronssi	yhteensä	4.	5.	6.	7.	8.		yhteensä	9.	10.	11.	12.	yhteensä	yhteensä
Suomi	4	3	5	12	1	1	2	1		5	100					0	17
Ruotsi	11	5	6	22	7	8	4	2		21	242					0	43
Norja	1	2		3	5	2	3	1		11	62	1	3		2	6	20
Tanska	1	1	2	4	3	3	1	1	1	9	60	1		1		2	15
Islanti	1			1			1	2		3	15					0	4

Ruotsi oli ylivoimainen Pohjoismaiden joukossa ja myös selvä ykkönen kaikkien osallistujamaiden kesken ennen Neuvostoliittoa – pysyminen sodan ulkopuolella näkyi tuloksissa. Ruotsi sai peräti 11 kultaa: Rune Gustafsson 800 m (1.51,0), Lennart Strand 1500 m (3.48,0), Håkan Lidman 110 m aidat (14,6), Anton Bolinder korkeus (1,99), Allan Lindberg seiväs (4,17), Olle Laessker pituus (7,47), Bo Ericsson moukari (56,44), Lennart Atterwall keihäs (68,74), John Mikaelsson 10 km kävely (46.05,2), John Ljunggren 50 km kävely (4.38.20) ja 4x100 m viesti (41,5). Myös Suomessa kisat menivät yllättävän hyvin 4 kullalla ja 12 mitalilla. Norjan Godfred Holmvang voitti kymmenottelun (6987 pistettä), Tanskan Niels Holst Sörensen oli paras 400 metrillä ja Islannin Gunnar Huseby kuulassa (15,56). Pisteissä Norja voitti niukasti Tanskan.